

Porteføljestyret for landbasert mat, miljø og bioressurser

Referat	Møte 3/2021
Dato	08.06. 2021 kl. 9 – 16
Sted	Webmøte

Til stede: Anne Ingeborg Myhr, *styreleder*, Aasmund Bunkholt, Karen Johanne Baalsrud, Göran Ericsson, Marit Kjeldby, Audun Korsæth, Stig A. Larssæther, Katrine Røed Meberg, Camilla Sandström, Eirik Selmer-Olsen, Nina Glomsrud Saxrud Settemedlem Trude Borch og Eivind Selvig (sak 34)

Forfall:

Observatører: Gry Færevik, LMD,
Maria Kvalevåg, KLD

Til stede fra Forskningsrådet:

Vidar Skagestad, Anicke Brandt-Kjelsen, Tina Rebecca Hov-Gylthe, Jonas Enge, Eli Ragna Tærum, Nina Solheim (sak 30), Rune Groven (sak 31), Brage Kjeldby (sak 32) og Philip Lorentzen (sak 35).

Sak PSBIOMIL 27/21 Godkjenning av saklisten

Vedtak: Saklisten godkjennes. Ingen saker ble meldt inn under eventuelt.

Sak PSBIOMIL 28/21 Godkjenning av referat

Referat fra styremøte 2-2021 ble distribuert til styrets medlemmer 27.04.2021, med frist for kommentarer 11. mai 2021. Det var ingen kommentarer til referatet.

Vedtak: Referat fra møte 2 21 godkjennes.

Sak PSBIOMIL 29/21 Habilitet

Prosedyre for bevilgningssaker ble vedtatt på forrige møte, med bruk av én bloc-vedtak for det beste søknadene og de med lavest karakterer. Én bloc-vedtak for alle søknader knyttet til A- og C-lister, gjøres uten at habilitet utløses. Det følges opp konkret per sak 30 – 34. Inhabile fratrer møtet under behandling av gjeldene sak. Det kom ikke opp nye habilitetssaker i møtet.

Vedtak: Styremedlemmenes habilitet i sak 30, 31, 32, 33 og 34 til behandling i møte 3-2021 er oppsummert og vurdert i forkant av, og underveis, i møtet.

Bare habile styremedlemmer deltok i behandling av sakene. Oversikt over habilitet per sak er ført i investeringsreferat.

Styret vurderte at det ikke var behov for noen habilitetsavklaring under de øvrige sakene.

Sak PSBIOMIL 30/21 Bevilgning utlysning Plante- og jordhelse, dyrehelse og -velferd

Referatført i eget investeringsreferat.

Sak PSBIOMIL 31/21 Bevilgning utlysninger Bærekraftig verdiskaping i de biobaserte næringer

Referatført i eget investeringsreferat.

Sak PSBIOMIL 32/21 Bevilgning utlysninger Forskning på sirkulær økonomi

Referatført i eget investeringsreferat.

Sak PSBIOMIL 33/21 Bevilgning utlysning Forskning på arealer under press

Referatført i eget investeringsreferat.

Sak PSBIOMIL 34/21 Bevilgning utlysninger Framtidens bærekraftige matsystemer

Referatført i eget investeringsreferat.

Sak PSBIOMIL 35/21 Innspill LTP

Administrasjonen innledet med en gjennomgang av saken som tok utgangspunkt i tilsvarende sak sendt Forskningsrådets Hovedstyre. Innledningen tok for seg ønsker om innspill til utfordringsbildet, anbefalinger om ambisjonsnivået, ønsket om mer og sterkere sammenhenger mellom regional, nasjonalt og internasjonalt, om dristighet, nye grep og større risiko samt noen spesifikke anbefalinger. Porteføljestyret takket for orienteringen. Porteføljestyret ønsker å bruke mer tid på å formulere et innspill til Styret. Administrasjonen legger et utkast tilgjengelig på porteføljestyrets Teams-rom for videre bearbeiding av styremedlemmene. Styreleder sender så innspillet innen frist 1. juli.

Administrasjonen foreslo og fikk tilslutning til at innspillet fra styret struktureres etter:

- Noen innspill på overordnet nivå, f.eks. behovet for en sterkere omtale av sterk bærekraft, sirkulær økonomi og radikale grep for å nå Agenda 2030
- Noen innspill på strukturelt nivå, f.eks. en bredere omtale av instituttenes rolle og behovet for å videreutvikle norsk spisskompetanse
- Noen innspill på temanivå, f.eks. behovet for å løfte matsikkerhet og bioproduksjonen

Kommentarer fra styret er lagt på teamsrommet for videre bearbeiding og referatføres derfor ikke her.

Vedtak: *Porteføljestyret takker for god presentasjon.*

Porteføljestyret bearbeider et innspill innen 1. juli basert på utkast fra administrasjonen via digital samhandling. Porteføljestyrets innspill og kommentarer til utkastet til Forskningsrådets innspill tas med i det videre arbeidet med langtidsplanen. Styreleder sender innspillet på vegne av porteføljestyret.

Sak PSBIOMIL 36/21 Revidering av porteføljeplan

Administrasjonen informerte om prosessen i porteføljestyret som arbeidet i 4 grupper for å vurdere oppdateringer og utviklingsbehov av porteføljeplanen, på overordnet nivå og på delkapitler. Porteføljestyret gav klar tilbakemelding om at det gir god merverdi å jobbe i mindre grupper. Det skaper engasjement, mer eierskap og grunnlag for en grundig gjennomgang. Styret ønsket å fortsette denne arbeidsprosessen med porteføljeplanen, men også i andre saker i styrearbeidet.

Resultater fra styrets arbeid viser i hovedsak følgende:

1. Om dokumentet: Foreliggende plan er et godt utgangspunkt. Det er behov for oppdateringer og videreutvikling. Planen kortes ned og illustreres i økt grad med tabeller og figurer

2. Overordnede synspunkter kan grupperes i fire hovedkategorier

- Konkretisering og operasjonalisering av *begrepsbruk*, som bærekraft, og målbildet
- *Strukturelle grep*, for å møte kunnskapsutfordringenes kompleksitet og behovet for faglig utvikling, bruk av virkemidler og indikatorer
- *Faglig oppdatering og utvikling*, for eksempel konsekvenser av pandemien, sirkulær økonomi, grønn økonomi, verdsetting, matsystemer og teknologisk utvikling
- *Samhandling* med andre porteføljer + tenke regionalt, nasjonalt, nordisk, Europa, globalt

3. Innspill til delkapitler ble gitt fra hver av de fire gruppene med hovedvekt på:

Prioritering

- *Faglige og teknologiske prioriteringer* – behov for visualisering av kjerneområder og samarbeidsflater, tydeliggjøre sirkulær økonomi, samt bedre integrere koplinger, muligheter og omfang knyttet til humanioraforskning. Arbeidsliv erstatter arbeidskraft
- *Tematiske prioriteringer* – behov for revidering av ordlyd i samfunns mål og forenkle brukermål
- *Prioriterte anvendelsesområder* – begrunne for/hvorfor tverr- og/el transfaglig forskning brukes
- *Strukturelle perspektiver og prioriteringer* – samspill, forskningsfinansiering, risiko, nyskapende, framtidsrettet, grep for å bygge ned siloer, RRI

Målbilde

- *Samfunnsmålene* – samfunnsoppdraget, oppdatere begrepsbruk, for eksempel bærekraft, nr 2 bør inkludere sirkulær økonomi, nr 3 få fram at landbruket er mer enn næring, inkludere matforsyning, sikkerhet, kvalitet, ressurs/landskapsforvalter, helse, urbanisering, reiseliv mm.
- *De 10 brukermål* – må forenkles og konkretiseres for å kunne måles og benyttes til indikatorutvikling, må gjennomgå mht ordbruk, kanskje ha noen færre

Tiltak og Virkninger

Modellen for porteføljelogikken er god, den må konkretiseres med tanke på Tiltak for å kunne se på Virkninger og Samfunneffekter. Camilla Sandström la fram følgende konkretisering av ulike typer *Virkninger/Impact*:

- Akademisk impact – faglig utvikling av forskningsfelt mht. teori, metoder og tilnærminger innenfor og på tvers av disipliner
- Sosial impact – forskningens bidrag til samfunnet, for personer, organisasjoner og/el land
- Instrumentell impact – påvirkning på utvikling av retningslinjer, praksis eller tjenesteyting, utforming av lovgivning, endring av atferd
- Konseptuell impact – bidra til forståelse av politiske spørsmål og grunnlag for diskusjoner
- Kapasitetsbygging – utvikling av teknologisk kunnskap og personers kompetanse

Det må avklares nærmere hva Forskningsrådet gjør/måler – hva skal måles sentralt, hva porteføljen skal ta ansvar for å utvikle av egne indikatorer for å synliggjøre sentrale ansvarsområder og hva forskningsmiljøene måler.

Måling av virkninger problematiseres av tidsfaktoren.

Viktig med realistisk ambisjonsnivå, ikke skape for mye merarbeid for forskerne og administrasjonen.

Samhandling

Samhandling og samarbeid er sentralt for å lykkes med porteføljens ansvarsområder. I planen bør temaene visualiseres og konkretiseres på ulike nivåer:

- Samarbeidsnivåer: Samfunns mål, Brukermål og Strukturelle mål
- Tydeliggjøre mht.: Kjerneansvar, samspillsarenaer, påvirkningsområder

For f.eks. Sirkulær økonomi som porteføljestyret har ansvaret for, bidrar porteføljen kun med en mindre andel av bevilgende midler i Forskningsrådet.

Det må utvikles samarbeidsmetoder/modeller for oppfølging av ulike samhandlingsarenaer.

Porteføljestyret sluttet seg til framlagte plan for det videre arbeidet.

Vedtak: Forslag til plan for revidering av porteføljepå planen for landbasert mat, miljø og bioressurser vedtas med de endringer som framkom i møtet.

Sak PSBIOMIL 37/21 Investeringsplan 2022-2024

Porteføljestyret ble forelagt oppdateringer i arbeidet med investeringsplan for 2022, og styremedlemmene kom med spørsmål og forslag. Under tematiske utlysninger ble det trukket frem:

- Hovedutlysning på miljø i 2022: Miljøgifter og forurensninger, sees i samme FNs havforskningstiår – inkluderer en utlysning på bærekraftig bruk og forvaltning av havet – der Miljøforsk kan gå inn med et mindre bidrag (forskerprosjekt). Egen utlysning, ca. 50 mill. til en KSP, evt samarbeid med helse – human helse, avhengig av deres bidrag.
- Sirkulær økonomi – dialog med BIA om arbeidsdeling, og faglige spørsmål. Forventninger til den nasjonale strategien som kommer om få dager.
- Arealer under press – kommet relevante innspill i behandlingsprosessen tidligere i møtet. Viktig å videreføre utlysningen for å bl.a følge opp KLDs lavutslippsspenger. Administrasjonen har sondert interessen hos andre budsjettformål for å delta og flere har vist interesse.
- Partnerskap Biodiversa- første fellesutlysning (kalt flagship) på trappene – administrasjonen jobber for å øke det økonomiske grunnlaget for partnerskapet bla med midler fra MarinForsk
- Grønn økonomisk omstilling, tekstutkast er startet på. Klimaforsk, Miljøforsk og Sirkøko står bak, flere er invitert inn. Styret kan gi innspill på teams på teksten. Forskerprosjekt.
- Hovedutlysning mat og bioressurser i 2022: klimasmart landbruk. Mer klimasmarte løsninger, ivareta miljø. Åpner for søknader både om produksjon/rammebetingelser/forbruk/tjenester
Åpner for mulig samarbeid med andre.
- Innovativ klima- og miljøvennlig skog- og trenæring. Enten egen utlysning eller inkludert som et tema under hovedutlysning.
- Antimikrobiell resistens. Utlysning drives av Helse, mens Miljøforsk og Bionær er med. Samarbeidsprosjekt. Forprosjektutlysning ute for å styrke konsortsier
- Innovasjonprosjekter i næringslivet, holdes på samme nivå som 2021. Mat og bioressurser.

Porteføljestyret oppmuntret administrasjonen til å arbeide videre etter linjene samspill med relevante porteføljer, og i sammenheng med ambisiøse mål for porteføljen jobbe for transisjon og grunnleggende endringer på porteføljeområdet ansvar.

Vedtak: *Administrasjonen tar med porteføljestyrets innspill i videre arbeid med investeringsplanen.*

Sak PSBIOMIL 38/21 Orienteringer

- Porteføljeanalyse
Administrasjonen orienterte om status for arbeid med porteføljeanalysen, og plan for videre arbeid. Analysen ferdigstilles innen 1. juli.

Vedtak: *Porteføljestyret tar orienteringen til etterretning.*

Sak PSBIOMIL 39/21 Eventuelt

Det var ingen saker under eventuelt.

Sak PSBIOMIL 40/21 Evaluering av møtet

Vedtak: *Porteføljestyret ga gode tilbakemeldinger til forarbeidet og tilretteleggingen av administrasjonen. Administrasjonen tar med innspillene fra styrets evaluering i planlegging av møtene framover.*

Sak PSBIOMIL 41/21 Godkjenning av vedtaksprotokoll

Vedtak: Protokollen godkjennes.